

www.nature.cz

Ing. Tomáš Just

Regionální pracoviště Střední Čechy
04/2017

Dřeviny v říčním prostoru a při vodohospodářských revitalizacích

Antonín Chittussi: Vltava pod Prahou v Troji; kolem r. 1880

K funkcím břehových a doprovodných porostů

**Nejdůležitější jsou
kusy rostoucí
poblíž hladinových čar**

Kořenové pletence:

Nenahraditelná stanoviště, úkryty živočichů, podrobná tvarová členitost koryta

Bagr zničí kořenový pletenec za okamžik.
Jak dlouho trvá, než naroste nový?

Podpora dynamické stability koryta

Zdroj ekologicky nenahraditelného „říčního dřeva“

A photograph showing a river with fast-moving, turbulent, brown water flowing through a forest of bare trees. The water is high and turbulent, creating white foam as it flows. The trees are mostly without leaves, with some showing early spring buds. The scene illustrates the concept of slowing down flood currents using natural elements like trees.

**Zpomalování povodňového proudění,
podpora tlumivých povodňových rozlivů do nivy**

Zachycování povodňového splávní; Praha, Císařský ostrov, 2002

**Kde jsou
nebezpečnější zdroje
rizikového
povodňového splávní?**

Jaký materiál tvoří povodňové splávnice?

Frýdlant, 2010

Rozvoj porostů dřevin jako součást procesů samovolné renaturace technicky upravených vodních toků

Je užitečné rozlišovat mezi volnou krajinou a zastavěnými územími

**Vodohospodářský cíl ve
volné krajině:**

**Přírodě blízký vodní tok
– členité koryto,
přírozeně malá kapacita
a malá hloubka,.....**

**→ členité porosty
přírodního rázu**

**Vodohospodářský cíl v zastavěném území:
Dostatečná povodňová průtočná kapacita a stabilita koryta
→ podřízená zeleň.....“povodňový park“**

Bad Staffelstein, etapa 2011

K péči o břehové porosty

Holorub (většinou) není údržba, ale devastace

Metoda údržby: Probírka

**Probírky břehových porostů
– tradiční způsob získávání palivového dříví**

**Mánie odstraňování kusů
nakloněných do koryta
a „vyjednocování“ polykormonů**

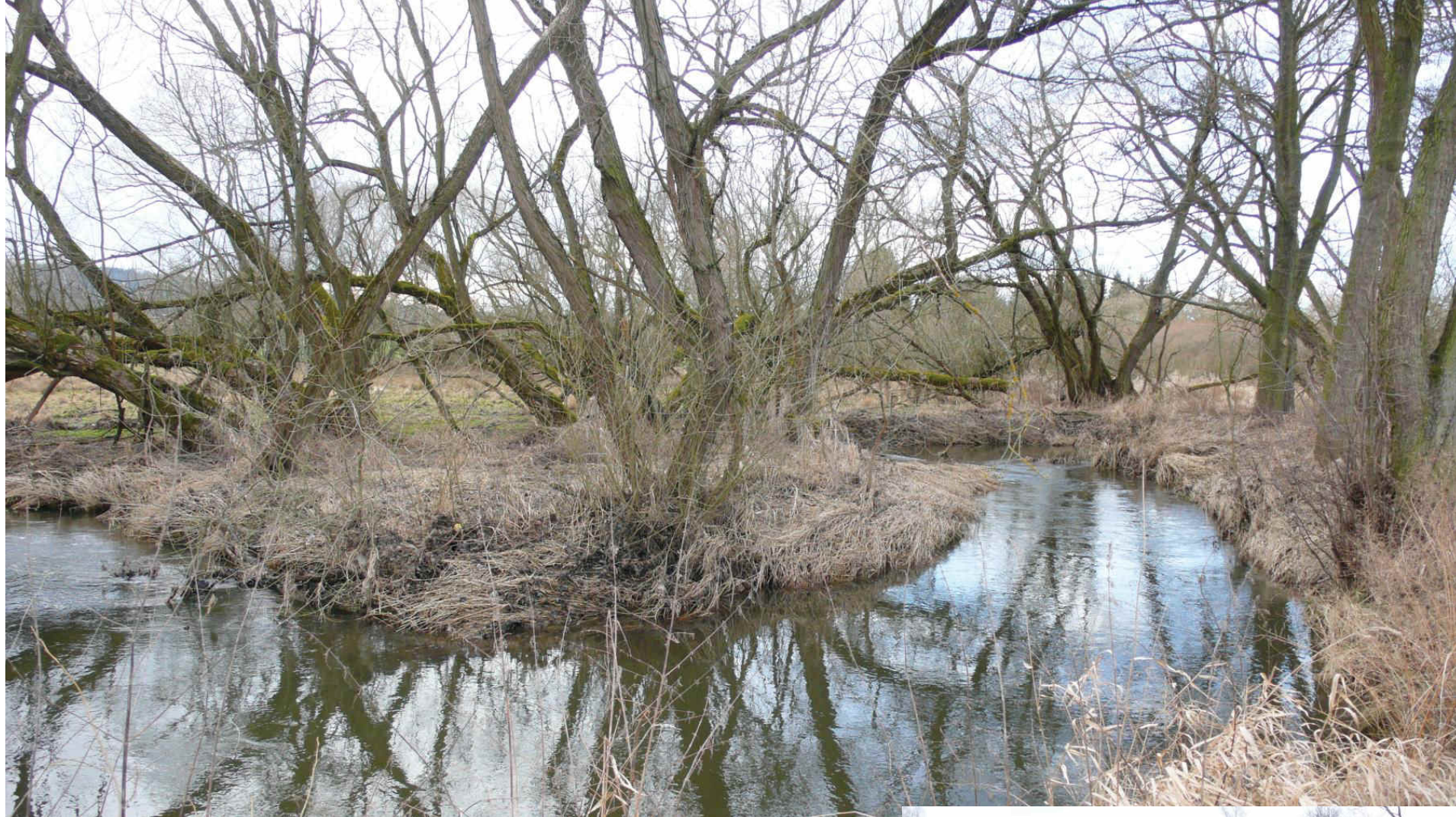
Polykormon:

- **přírozená růstová forma některých druhů dřevin**
- **statická a vzhledová vyváženost**
- **při „vyjednávání“ riziko infekce a zkázy celého jedince**

Mánie ničení stromů „přestárých a netvárných“

**Pronásledování vrb
....asi že u vody opravdu
dobře rostou**

Udržování „čistých“ plavebních cest ← koncept plavební cesty z Rakouska - Uherska

Labe u Kolína, 2012 - 2013

Plavební cesta může být i přírodnější...

Mosela v Německu: Přírodě blízké břehy, porosty v korytě

Škodlivé záměry prověřovat kontrolními otázkami:

V tomto přírodním úseku, mimo zastavěná území....vadí někomu nebo něčemu tento „neudržovaný stav“ potoka ?

Kontrolní otázka:

**Vadí někomu nebo něčemu,
že porost samovolně vstoupil
do tohoto technicky upraveného
vodního toku (vodní dílo !) –
mimo zastavěné území –
- a podílí se na jeho postupné
renaturaci?**

**Jeden z cílů péče: Postupné nahrazení topolových kultivarů
přirozenými složkami porostů**

Úkol:

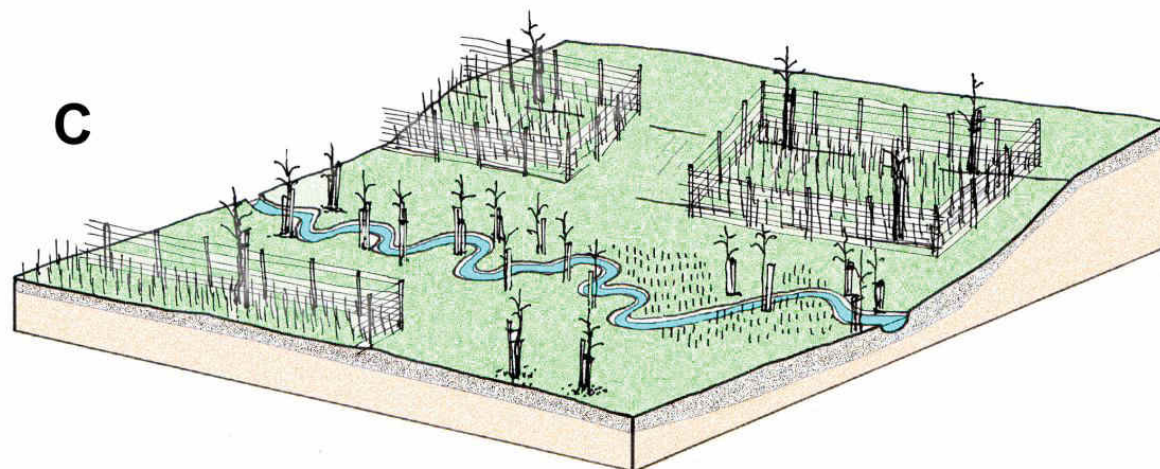
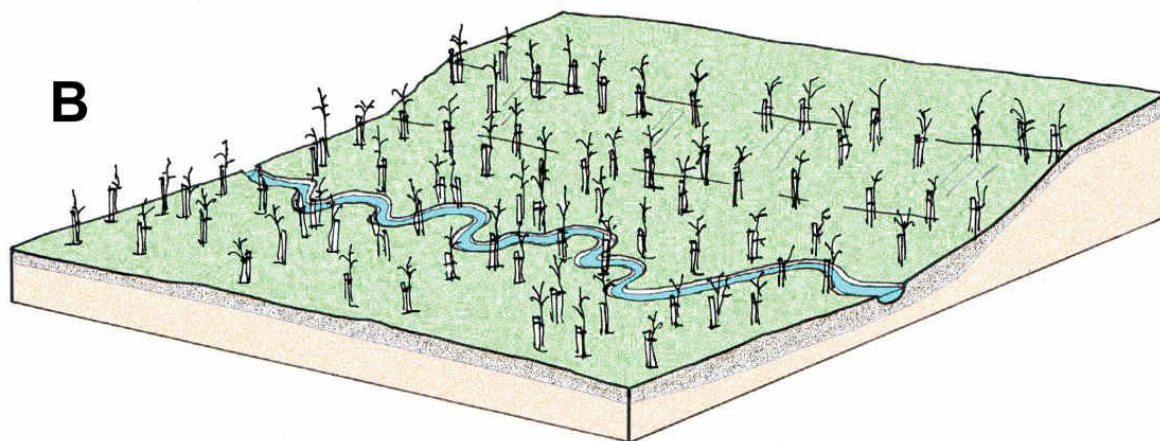
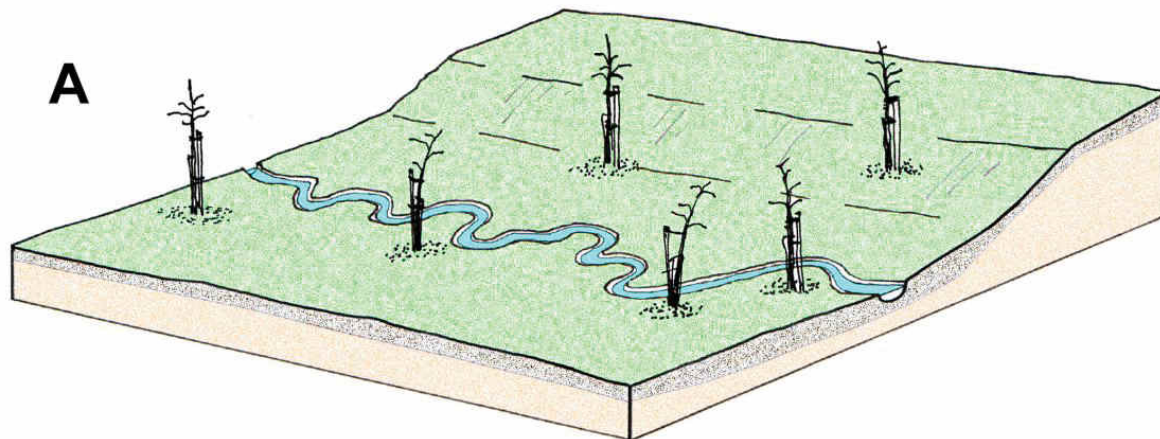
**Záchrana původního
topolu černého**

**<=> otázka stanovišť pro
přirozenou obnovu**

K zakládání a obnově porostů

**Různé koncepty
navrhování výsadeb**

**Obvyklá „výsadba bezpečného břehového porostu“, oblíbená správci vodních toků,
přirozený břehový porost připomíná jenom velmi vzdáleně**

**Neumíme dokonale napodobit obnovu prověřenou
přírodním výběrem, i když se snažíme:**

Příklad poměrně vydařené revitalizace Pekelského potoka u Zdislavic:

**Drobný problém dotovaných
výsadeb:
Probírky v době udržitelnosti**

Obchod sazenicemi alejovými

(případně školkovými
přerostky....někdy se to
fakturuje stejně)

**Nesprávný odhad schopností a zainteresovanosti
provádějícího personálu**

**rozsáhlý neúspěch výsadeb
v zátopové ploše poldru Žichlínek (Moravská Sázava)**

Revitalizace Lidušky (Ny):

**Problematické výsadby,
situaci zachraňuje
semenný nálet (náplav) olší**

Revitalizace Dunaje u Hundersingen, B – W; 2012

Žádné výsadby dřevin !

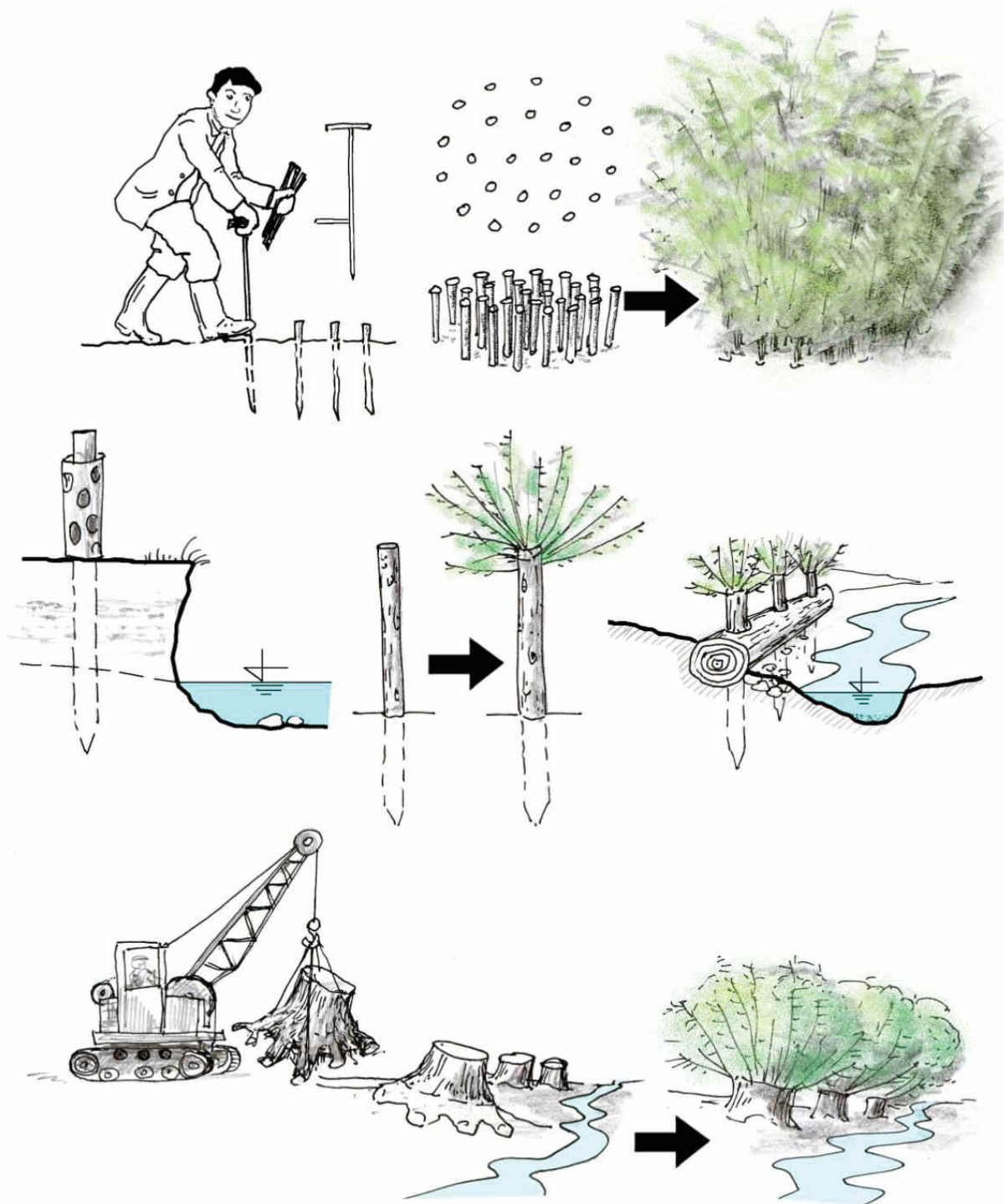
**Jak hlavně podpořit
přirozenou obnovu
porostů z náletu a
náplavu semen a
zakořenitelných částí?**

**Neosívat,
nehumusovat
plochy staveb**

**Revitalizace Kačáku
u Nenačovice (Povodí Vltavy)
jaro 2016 a podzim 2016**

**Vrbové porosty
z vegetativního
materiálu**

Vrbové otepi do zářezů v březích

Revitalizace Kačáku u Nenačovic, 2015: Pařezové implantáty

**Revitalizace Stropnice,
2014
Instalace vrbového
pařezu do tůně**

Děkuji za pozornost